

Корупція та тінізація економіки держави: погляд на проблему

Удовик Микола Станіславович, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри економіко-правових дисциплін (Національна академія внутрішніх справ)

Визначальною особливістю функціонування економіки України є стрімка її реструктуризація. Одночасно з цим трансформується і структура економічної злочинності, навіть, з'являються злочини, притаманні економічно розвинутим країнам. Це становить велику небезпеку через відсутність відповідних алгоритмів з виявлення та протидії означеній групі злочинів. Зрозуміло також, що ідея створення єдиного алгоритму боротьби з економічною злочинністю є утопічною. Можна використовувати досвід іноземних держав, але при цьому необхідно враховувати національні особливості та наявні напрацювання. Західна практика протидії економічній злочинності не адаптована до наших кризових умов і тому не може бути ефективно впроваджена у діяльність вітчизняної правоохоронної системи.

Фінансова злочинність охоплює доволі широке коло протиправних діянь. Зазначені правопорушення небезпечні тим, що вони завдають шкоду економічним інтересам держави та пов'язані з вчиненням інших, не менш небезпечних злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

Насьогодні, найбільш небезпечним явищем реальності в нашій країні, є корупція. Остання – це не щось віртуальне і далеке, вона тут і зараз:

➤ це призначення на керівні посади за принципом «відданості», родинних зв'язків та спільних бізнес-інтересів, а не професіоналізму. Часто спостерігаємо повну відсутність у «нових» чиновників елементарних фахових знань у напрямку діяльності очолюваних органів державної влади тощо, а також єдине бажання збагатитися на відповідній посаді, нехтуючи будь-якими моральними принципами та всупереч їм;

➤ це «відкати» за будівництво;

➤ це розкрадання коштів державних підприємств;

➤ це вимивання грошей через тендерні процедури;

➤ це виведення із державної в приватну власність майна через корупційні схеми;

➤ це монополізація ринку транспортних послуг;

➤ це завищена в кілька разів вартість будівництва комунальних об'єктів та доріг;

- це протиправні оборудки з землею;
- це націнки на щоденні продукти харчування;
- це необґрунтовано високі ціни на житло та його утримання;
- це вирубка парків;
- це застаріле медичне обладнання;
- це обкрадена армія та, нажаль, багато іншого.

Важливим є і те, що злочини вчиняються організованими злочинними групами з використанням транснаціональних зв'язків. Останнє сприяє відмиванню «брудних грошей», отриманих злочинним шляхом, конвертації безготівкової національної валюти у готівкову іноземну й спустошенню державного бюджету, формуванню «чорного» ринку послуг, зростанню незаконних фінансових махінацій.

Суттєве збільшення тіньового сектору економіки України, в останні роки, становить серйозну небезпеку для розвитку національної економіки, призводить до дестабілізації існуючих фінансової та валютної систем, зниження добробуту населення, а також ставить під загрозу національну безпеку та послаблює міжнародний авторитет України.

Саме тому, питання протидії корупції та тінізації економіки в Україні є вкрай болючими і такими, що потребують свого невідкладного комплексного (економіко-правового) вирішення.